

कर्करोगाचा प्रवास केमोथेरपीकडून इम्युनोथेरपीकडे

लवकर निदान हाच कर्करोग उपचारावरील प्रभावी मार्ग आहे. मात्र, तो पुन्हा उद्भवणारच नाही याचीही शाश्वती नसते. पण, कर्करोग परत होऊ नये, यासाठी शरीरातील चांगल्या पेशींना सशक्त करणे, हा एक ठोस मार्ग आहे. त्याच वेळी कर्करोगामध्ये परिवर्तित होण्याची शक्यता असलेल्या पेशींचा बंदोबस्त करणे आवश्यक असते. या औषधावर आता संशोधन झाले असून, त्याला पेटंट मिळाले आहे.

योगिराज प्रभुणे @yogirajprabhune

कर्करोगावर उपचार करण्यासाठी केमोथेरपी, रेडिएशन आणि शस्त्रक्रिया या चिकित्सापद्धती सध्या जगात प्राधान्याने वापरल्या जातात. काही रुग्णांना केमोथेरपीमुळे अशक्तपणा वाटतो. प्रतिकार शक्ती कमी होते. त्यामुळे जंतूसंसर्ग वाढण्याचा धोका असतो. या उपचारपद्धतीमुळे कर्करोगाच्या पेशींचा बंदोबस्त होत असला तरीही शरीरातील चांगल्या पेशीही मारल्या जातात. त्यामुळे ही परिणामकारक चिकित्सापद्धती असूनही त्याला मर्यादा आहे. त्याला पर्याय शोधण्यासाठी संपूर्ण वैद्यकीय जगताचा प्रवास आता केमोथेरपीकडून इम्युनोथेरपीकडे सुरू आहे. कर्करोगाच्या पेशींविरूद्ध लढण्यासाठी शरीरातील पांढऱ्या पेशींना ताकद दिली पाहिजे. त्या सशक्त करणे आवश्यक आहे. तरच रोगप्रतिकारक पेशी कर्करोगाच्या पेशींशी लढू शकतात, यावरील शास्त्रज्ञांचा विश्वास वाढत आहे. भारतीय प्राचीन वैद्यकशास्त्र असलेल्या आयुर्वेदानेही रोगप्रतिकारशक्ती वाढविण्यावर भर दिला आहे. कर्करोग चिकित्सेच्या प्राथमिक

काय आहे रोगप्रतिकाराची संकल्पना ?

शरीरात फिरत राहिल आणि कर्करोगाच्या पेशींना शोधून त्यांना सायटोटॉक्सिक पद्धतीने मारण्याऐवजी त्यांना नैसर्गिक मृत्यू देईल, अशा रोगप्रतिकार औषधाच्या संकल्पनेला आता आंतरराष्ट्रीय मान्यता मिळाली आहे. कर्करोगाच्या पेशींना नैसर्गिक मृत्यू आणल्यास त्यांचा शरीराविरुद्ध उठाव करण्याची क्षमता नाहीशी होते. हे औषध शरीरातील चांगल्या पेशींना संरक्षण देते. त्यामुळे केमोथेरपीबरोबरही हे औषध रुग्णाला देता येईल, असे पेटंट मिळविणारे डॉ. योगेश बेंडाळे यांनी सांगितले.

टप्प्यात (प्रायमरी) शस्त्रक्रिया करून कर्करोगाच्या गाठी काढून टाकतात. पण कर्करोगग्रस्त गाठी काढून टाकल्या म्हणजेत तो पुन्हा उद्भवणारच नाही असे सांगणे अवघड असते. त्यामुळे प्राथमिक चिकित्सेनंतर दुसऱ्या टप्प्यातील कर्करोगाचे (सेकंडरी)

पुन्हा निदान होईपर्यंतच्या काळात रुग्णाला देण्यासारखे औषध नव्हते. या दरम्यानच्या काळात रुग्णाला प्रभावी औषध दिले आणि चांगल्या पेशी बळकट करण्यासाठी प्रतिकारशक्ती वाढविली तर पुन्हा उद्भवणाऱ्या कर्करोगाला प्रतिबंध करता येतो.

कर्करोगाशी लढा द्यायचा असेल तर केवळ औषध आणि कर्करोग इतका मर्यादित विचार करून चालत नाही. कर्करोगाच्या रुग्णांशी फार जवळून संवाद साधून त्यांच्या व्यक्तिगत वेदना, अपेक्षा केंद्रस्थानी ठेवून वैद्यकीय ज्ञान व संशोधनाची सांगड घालावी लागते. त्यातून समाजोपयोगी नवीन औषधांची निर्मिती होते. कर्करोगाबाबत संशोधनाची दिशा सुनिश्चित करण्याची क्षमता या नव्या औषधात आहे व आयुर्वेद हा याचा मूलस्रोत आहे. - डॉ. योगेश बेंडाळे

कोणत्या प्रकारचे कॅन्सर प्रभावी

- ट्यूमर बेरिंग कॅन्सर म्हणजे गाठी तयार होणाऱ्या कर्करोगावर नवे औषध प्रभावी ठरू शकते. यामध्ये खालील प्रकारच्या कर्करोगाचा समावेश आहे.
- स्तनाचा कर्करोग, बीजकोषांचा कर्करोग थोडक्यात स्त्रियांचे विशिष्ट कॅन्सर
- अन्ननलिकेचा कॅन्सर, पुरुषांमध्ये सापडणारा प्रोस्टेट
- रक्ताचे कॅन्सर

कर्करोगाच्या पेशी शरीरात फिरत असतात. त्याला वैद्यकीय परिभाषेत सक्च्युलेटिंग ट्यूमर सेल्स (सीटीसी) असे म्हणतात. या सीटीसी शोधायच्या कशा यावर जगभरात संशोधन सुरू आहे. सीटीसी शोधण्यासाठी सध्या ज्या चाचण्या उपलब्ध आहेत त्याची

किंमत चाळीस हजार ते दोन लाख रुपये आहे. एवढा खर्च करून या पेशी फक्त शोधता येतात; पण त्यावर उपचार करता येतातच असे नाही. या प्रयत्नातून रुग्णावर दुष्परिणाम होण्याचा धोका असतो. तसेच, कर्करोग पुन्हा उद्भवण्याची शक्यता असते.